

HOMILADORLIK DAVRIDA HAMSHIRANING ROLI VA VAZIFALARI

Ro'ziyeva Gulnora Jabbirovna

Karmana tuman tibbiyot birlashmasi

◆ **Annotatsiya:** mazkur maqolada homiladorlik davrida hamshiraning o'рни, asosiy vazifalari va homilador ayollarga ko'rsatiladigan parvarish turlari yoritilgan. Shuningdek, prenatal davrda hamshiralik kuzatuvining ahamiyati, xavf guruhlarini aniqlash, profilaktik chora-tadbirlar va sog'lom homiladorlikni ta'minlashdagi hamshiraning roli tahlil qilinadi. Maqola amaliy tibbiyot xodimlari uchun muhim tavsiyalarni o'z ichiga oladi.

Kalit so'zlar: homiladorlik, hamshira, prenatal parvarish, homila rivojlanishi, profilaktika, gigiyena, anemiya, preeklampsiya, dispanser kuzatuv

Homiladorlik ayol hayotidagi eng muhim fiziologik jarayonlardan biri bo'lib, bu davrda ona va homila salomatligini saqlash ustuvor ahamiyat kasb etadi. Sog'lom homiladorlikni ta'minlashda nafaqat shifokor, balki hamshiraning ham o'рни beqiyosdir.

Hamshira homilador ayol bilan eng ko'p muloqot qiluvchi tibbiyot xodimi sifatida uning umumiy holatini kuzatadi, zarur maslahatlar beradi va xavfli belgilarni erta aniqlashga yordam beradi. Ayniqsa, zamonaviy tibbiyotda profilaktik yondashuvning kuchayishi hamshiraning rolini yanada oshirmoqda.

1. Homilador ayolni kuzatish

Hamshiraning asosiy vazifalaridan biri homilador ayolni muntazam kuzatib borishdir. Bu quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Arterial qon bosimini o'lchash
- Tana vaznini nazorat qilish
- Shishlar (edema) mavjudligini aniqlash
- Homila yurak urishini kuzatish

Bu ko'rsatkichlar orqali turli asoratlar, jumladan preeklampsiya yoki boshqa patologiyalar erta aniqlanishi mumkin.

2. Profilaktik ishlar olib borish

Hamshira profilaktika yo'nalishida faol ishlaydi:

- To'g'ri ovqatlanish bo'yicha maslahat berish
- Vitamin va mineral moddalarni qabul qilishni tushuntirish
- anemiya oldini olish choralarini ko'rish
- Gigiyena qoidalariga rioya qilishni o'rgatish

Profilaktika orqali ko'plab asoratlarning oldini olish mumkin.

3. Psixologik qo'llab-quvvatlash

Homiladorlik davrida ayolda turli hissiy o'zgarishlar kuzatiladi. Hamshira:

- Ayol bilan samimiy muloqot o'rnatadi
- Qo'rquv va xavotirlarni kamaytiradi
- Ishonchli psixologik muhit yaratadi

Bu esa homiladorlikning sog'lom kechishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

4. Xavf guruhlarini aniqlash

Hamshira quyidagi xavf omillariga e'tibor qaratadi:

- Yuqori qon bosimi
- Qandli diabet
- Oldingi homiladorlikdagi asoratlar
- Yoshi katta yoki juda yosh homilador ayollar

Bunday hollarda ayol shifokor nazoratiga yo'naltiriladi.

5. Tug'ruqqa tayyorgarlik

Hamshira homilador ayolni tug'ruqqa tayyorlaydi:

- Tug'ruq belgilari haqida ma'lumot beradi
- Nafas olish mashqlarini o'rgatadi
- Tug'ruq jarayoniga psixologik tayyorlaydi

Homiladorlik davrida hamshiraning roli juda muhim bo'lib, u nafaqat tibbiy kuzatuvni amalga oshiradi, balki profilaktik, psixologik va ma'rifiy faoliyatni ham olib boradi. Hamshiraning malakali yondashuvi orqali ona va bola salomatligini

saqlash, homiladorlik asoratlarni kamaytirish va sog'lom avlod tug'ilishini ta'minlash mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi – Homilador ayollarni kuzatish bo'yicha qo'llanma
2. World Health Organization. WHO recommendations on antenatal care
3. UNICEF. Maternal and newborn health guidelines
4. Dadaxo'jayev N. – Akusherlik va ginekologiya asoslari